



EUROKONWERSATORIA

1. konwersatorium
koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

21 października 2020 r.
j.rozycka@schuman.pl

Pierwsze zajęcia dotyczyły genezy integracji europejskiej po II wojnie światowej. Plan Roberta Schumana zaprezentowany 9 maja 1950 roku zaowocował utworzeniem Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, której członkami stały się Francja, RFN, Belgia, Holandia, Luksemburg i Włochy – wprowadzono wspólną kontrolę nad produkcją węgla i stali. Powstały pierwsze wspólne instytucje -Wysoka Władza, Zgromadzenie, Rada Ministrów, Trybunał. Ale nie można zapominać, że zawarcie Traktatu o utworzeniu EWWiS nie było tak oczywiste, jak się nam może dziś wydawać. Plan Schumana, którego prawdziwym autorem był Jean Monnet, pojawił się zaledwie 5 lat po II wojnie światowej i było wiele środowisk, które nie były mu przychylne lub mogły mieć opory przed zbliżeniem z Niemcami. Schuman -ówczesny minister spraw zagranicznych Francji – miał odwagę przedstawić tę propozycję, wziąć za nią polityczną odpowiedzialność.

W trakcie zajęć studenci zapoznali się z różnymi reakcjami na deklarację z 9 maja i wcieliili się w różne postacie młodych osób, które mają różne pochodzenie i różne doświadczenia. Ich zmyślone życiorysy nawiązywały jednak do historycznych wydarzeń i procesów mających miejsce w okresie międzywojennym i w czasach II wojny światowej.

Uczestnicy tego ćwiczenia mieli się zastanowić, jak ich postać mogłaby zareagować na inicjatywę Schumana. Czy by ją poparła? Wydaje się, że większość z nich byłaby jednak na tak, chociaż studenci zauważyli, że osoby starsze, pełne traum po II wojnie światowej mogłyby mieć więcej wątpliwości wobec pomysłu francusko-niemieckiej współpracy. Poza tym, opór wobec planu Schumana mógł być oparty na przeżyciach danych osób, a takie postawy niełatwo jest zmienić. Młode osoby mogły z kolei zauważyć w propozycji Roberta Schumana szansę na uniknięcie losu swoich rodziców, na uniknięcie powtórki wojny, mogły dostrzec, że może się ona przyczynić do rozwoju gospodarczego.

Najważniejszy cel Schumana, jakim było zachowanie pokoju, został w relacjach pomiędzy integrującymi się krajami osiągnięty. Jak zauważyła jedna ze studentek, plan Schumana był przede wszystkim projektem pokojowym służącym pogodzeniu Niemiec i Francji, ale, jak zauważyła kolejna osoba, pokój służył także interesom gospodarczym.

Póki co integracja europejska nie przyczyniła się jeszcze do powstania europejskiej federacji (w założeniu Schumana EWWiS miała być pierwszym etapem tworzenia federacji). Droga do niej pozostaje długa. Jednocześnie, jak zwróciła uwagę jedna z uczestniczek, kraje członkowskie stoją na różnym poziomie i słabsze kraje postrzegają większą integrację jako zagrożenie. Trzeba poziom między krajami nieco wyrównać.